

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 808/2022
31.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић, др Илије Зиндовића, Бранка Станића и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., коју заступа пуномоћник Јован Продановић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Зеленило“ Панчево, ког заступа пуномоћник Зоран Крстић, адвокат из ..., ради исплате разлике накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора и трошкова исхране у току рада, по тужби и ради утврђења по противтужби, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2730/21 од 15.10.2021. године, у седници већа одржаној дана 31.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог.

II ПРЕИНАЧАВАЈУ СЕ пресуда Основног суда у Панчеву П1 263/20 од 31.03.2021. године и пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2730/21 од 15.10.2021 године и **ПРЕСУЂУЈЕ:**

УСВАЈА СЕ противтужбени захтев туженог па се утврђује да тужилца као запослени код корисника јавних средстава нема право на наплату – исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора према Посебном колективном уговору за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије од 18.03.2015. године и Посебног колективног уговора за јавно комунално предузеће Града Панчева од 25.06.2015. године за време важења Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Сл. гласник РС“, бр.116/2014).

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужилце да се обавезе тужени да тужилци на име накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора плати укупан износ од 63.284,40 динара за период од 01.07.2017. године до 31.12.2019. године са припадајућом законском затезном каматом на тражене износе, као неоснован.

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужилце да се обавезе тужени да тужилци на име накнаде трошкова исхране у току рада исплати укупан износ од 56.911,88 динара за период од 01.07.2017. године до 31.12.2019. године са припадајућом законском затезном каматом на тражене износе, као неоснован.

ОДБИЈА СЕ захтев тужилце за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 40.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 263/20 од 31.03.2021. године, у ставу првом изреке, одбијен је противтужбени захтев туженог, као и захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка. У ставу другом и трећем усвојен је тужбени захтев тужиље за исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора. У ставу четвртном обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2730/21 од 15.10.2021. године одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда Основног суда у Панчеву.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио ревизију у форми посебне ревизије због погрешне примене материјалног права, ради уједначавања судске праксе и разматрања питања од општег интереса.

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности ревизије, сходно одредби става 2. истог члана, одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Ценећи испуњеност услова за одлучивање о ревизији туженог као изузетно дозвољеној, Врховни касациони суд налази да је потребно дозволити одлучивање о посебној ревизији туженог у интересу равноправности грађана. Наведено из разлога што се побијаном другостепеном пресудом одступа од правног схватања Врховног касационог суда, изнетог у одлукама у истој чињеничноправној ситуацији.

У складу са изнетим одлучено је као у ставу првом изреке, применом одредбе члана 404. став 2. ЗПП.

Испитујући другостепену пресуду у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд налази да је ревизија туженог основана.

У поступку доношења другостепене пресуде није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је у утуженом периоду била у радном односу код туженог. У том периоду овде тужени као послодавац исплаћивао је тужиљи, као и осталим запосленима, накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора у складу са Правилником о зарадама, накнадама зараде, додацима на зараде и друга примања. Према поменутом Правилнику, накнада трошкова за исхрану у току рада износила је 1.500,00 динара месечно, а регрес за коришћење годишњег одмора 1.000,00 динара месечно. Другостепеном пресудом тужиљи је досуђена разлика између поменутих накнада обрачуната у вредности прописаној Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике и Посебним колективним уговором за јавна и јавно комунална предузећа Града Панчева и накнаде тих трошкова које су тужиљи исплаћене у утуженом периоду. Висина потраживања утврђена је на основу вештачења обављеног од стране вештака економско-финансијске струке.

Првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиље за исплату разлике применом одредби члана 9. став 1. и 2. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, као и применом релевантних одредби Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије и Посебног колективног уговора за јавна и јавно-комунална предузећа Града Панчева. Првостепени суд је становишта да се одредба члана 4. Закона о привременом уређивању основица не односи на накнаде за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора.

Другостепени суд налази да се у основну нето плату у смислу Закона о привременом уређивању основица не урачунавају они елементи плате које закон и иначе не подводи под основну нето зарату, као што су трошкови из члана 118. Закона о раду. Под другим сталним примањима код корисника јавних средстава сматрају се примања која имају карактер накнаде за рад лицу које није засновало радни однос код корисника јавних средстава, у шта се по становишту другостепеног суда не могу сврстати поменуте накнаде.

Нижестепени судови су на утврђено чињенично стање погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 4. став 1. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава (на снази од 28.10.2014. године) предвиђено је да су ништаве одребе општег или појединачног акта којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ плате и другог сталног примања код субјеката из члана 2. тог закона, донет за време његове примене. Циљ поменутог закона дефинисан је у члану 1. као очување финансијског система у Републици Србији и система плата и зарада у јавном сектору. Оба поменута Посебна колективна уговора код туженог донета су за време важења наведеног закона. Под зарадом се у смислу одредбе члана 105. Закона о раду, на коју сходно упућује и Закон о привременом уређивању основице, подразумева и накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора.

Поменути Посебни колективни уговори код туженог донети су након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плате односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава па су ништаве одредбе тих аката којима се предвиђају елементи на основу којих се повећава износ зараде. Накнада која је предмет тужбеног захтева представља саставни део зараде, па Посебним колективним уговором, донетим након ступања на снагу Закона, ова накнада није могла бити повећана. Следи да тужиља нема право на разлику између накнада предвиђених тим Колективним уговорима и накнаде коју је по том основу тужени послодавац исплатио.

Како је на чињенично стање погрешно примењено материјално право, Врховни касациони суд преиначио је првостепену и другостепену пресуду и усвојио противтужбени захтев, а одбио као неоснован тужбени захтев тужиље, па је применом одредбе члана 416. став 1. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

Одлука о трошковима донета је применом одредби члана 153, 154. и 163. ЗПП. Туженом су досуђени трошкови првостепеног поступка, које је тражио у ревизији, а који су опредељени у трошковнику туженог, достављеном у току поступка. Туженом су признати парнични трошкови у првостепеном поступку за заступање путем пуномоћника адвоката на три одржана рочишта у износу од по 7.500,00 динара и за састав три образложена поднеска у износу од по 6.000,00 динара, све у складу са

Адвокатском тарифом. Туженом нису признати трошкови другостепеног и ревизијског поступка јер нису опредељени у складу са чл. 163. ст. 2. ЗПП.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић